

# La UNESCO examina amb lupa el projecte del port d'Eivissa



JOAN ANTONI RIERA

Els inspectors de la UNESCO examinant el port d'Eivissa.

Una comissió d'avaluadors de la UNESCO visita l'illa d'Eivissa per comprovar les denúncies contra el projecte de l'Autoritat Portuària, que vol fer una plataforma de 70.000 metres quadrats davant la ciutat antiga. L'objectiu de l'avaluació és determinar si la reforma és compatible amb la declaració de patrimoni de la humanitat.

**L**es autoritats polítiques d'Eivissa no acaben d'estar tranquil·les. Fa pocs mesos, la UNESCO els va fer un toc d'atenció per haver tramitat, sense el seu coneixement,

una ampliació del port de la ciutat que pot afectar els béns declarats patrimoni de la humanitat, en concret la ciutat emmurallada de Dalt Vila i la praderia submarina de posidònia

oceànica. Fa pocs dies, una missió avaluadora d'aquest organisme internacional es va traslladar a Eivissa per examinar *in situ* les denúncies fetes per grups ecologistes i culturals contra aquest projecte, que impulsa l'Autoritat Portuària de les Balears, i que té un pressupost de 73 milions d'euros.

Els quatre inspectors, de nacionalitats diverses, van recórrer el port i Dalt Vila, van observar els plànols i també les perspectives que poden ser afectades, van parlar amb les autoritats il·lenques i amb els denunciants... En definitiva, van copsar sobre el lloc l'estat de la qüestió. L'objectiu era complementar amb l'observació directa allò que recollien les denúncies,

que parlaven de greus afeccions, tant naturals com patrimonials, a causa d'aquest port.

Una vegada feta la inspecció, que va aixecar una gran expectació a l'illa, ara el comitè mundial de la UNESCO ha d'emetre un dictamen en què es pronunciarà sobre l'idoneïtat del projecte portuari i la seua possible afectació als béns declarats patrimoni de la humanitat l'any 1999, que són els únics de les Balears amb aquesta categoria. Tot i que el document serà presentat oficialment a la reunió anual de la UNESCO que tindrà lloc a Brasília (Brasil) el juliol de l'any vinent, és molt possible que se'n sàpiga el contingut abans, tal volta a principi d'any.

Mentrestant, una forta inquietud s'ha apoderat de l'Ajuntament d'Eivissa, el Consell Insular, el govern balear i l'Autoritat Portuària de les Balears. Totes aquestes institucions, en mans de l'esquerra, tractaren de convèncer els avaluadors de les bondats del projecte i destacaren que en cap cas no s'afectarien directament els béns preservats, llevat de la destrucció d'una part de praderia de posidònia oceànica, la planta submarina que també és patrimoni de la humanitat, perquè es tracta d'una de les principals poblacions d'aquesta espècie a la Mediterrània. "Els hem dit, i ells ho han pogut veure, que el projecte del port no representarà cap dany per als béns preservats per la UNESCO. En comptes de causar-los cap mal, els millorarà", afirmava l'alcalde de la ciutat, Lurdes Costa. La dirigent municipal al·ludia així a la reordenació dels espais que preveu el projecte i que permetrà de recuperar per a l'ús públic els molls de la ciutat antiga, ara envaïts per un trànsit constant de camions. Amb paraules igualment tranquil·litzadores s'expressaven el president del Consell, Xico Tarrés, el del govern balear, Francesc Antich, i també el de l'Autoritat Portuària, Francesc Triay.

**Reunions tenses.** Però les reunions entre els inspectors i els polítics no varen ser precisament conciliadores. Els enviats de la UNESCO demanaren insistentment explicacions convincentes dels motius pels quals s'havia previst una plataforma de formigó de set hectàrees d'extensió damunt la

## L'alternativa d'Eivissa pel Canvi

Els socis del PSOE als governs de l'Ajuntament d'Eivissa i al Consell Insular, Eivissa pel Canvi (ExC), que aplega EU, ERC, ENE i independents, s'han mostrat reiteradament contraris al projecte de l'Autoritat Portuària. De fet, han encarregat a un gabinet d'enginyers la confecció d'una reforma alternativa que ha estat mostrada al públic i que comparteixen més entitats. Aquesta altra opció és significativament menys impactant i, sobretot, prescindeix de la plataforma de formigó de 70.000 metres quadrats, principal motiu de crítica. La proposta d'ExC surt molt més bé de preu que no pas el projecte oficial –que costa més de 70 milions d'euros– i, a més a més, segons els seus impulsors, serà més operativa i eficient des del punt de vista tècnic.

L'Autoritat Portuària ja ha dit que aquesta opció "no té cap consistència i no és viable". L'organisme dirigit per Francesc Triay, que depèn del govern espanyol, afirma que l'alternativa seleccionada finalment "és la més adient des del punt de vista tècnic".

D'una altra banda, el PSOE ha recordat diverses vegades que la reforma del port d'Eivissa amb les característiques previstes ara ja era recollida a l'acord preelectoral que signaren els socialistes i ExC. "Allò era el document que ens guiava i que hem de respectar tots", ha dit l'alcalde, Lurdes Costa. Es va expressar amb paraules semblants el president de Consell i ex-batlle, Xico Tarrés, molt criticat per haver canviat d'opinió sobre aquesta plataforma de formigó, que abans rebutjava. Tarrés se'n defensa assegurant que les circumstàncies han canviat d'aleshores ençà i que ara aquesta estructura no es pot evitar.

Eivissa pel Canvi, igual com el GEN-GOB Eivissa i l'Institut d'Estudis Eivissencs, es mostra igualment crític pel fet que l'Autoritat Portuària decidís d'adjudicar el projecte justament pocs dies després de saber-se que la UNESCO havia demanat de congelar les obres i que es faria una inspecció per esbrinar la viabilitat del projecte. Francesc Triay es defensa adduint que "la UNESCO demanava que no començassin les obres, i no començaran". Però, mentrestant, la tramitació avança.

praderia de posidònia i a les portes de la ciutat emmurallada. També s'interessaren pels abocaments de llot procedent del dragatge que es farà, i que seran dipositats a poca distància de la principal extensió de posidònia, a mig camí entre Eivissa i Formentera. El to inflexible i rigorós dels inspectors no va deixar gaire marge a les relacions públiques. Segons persones properes a aquestes reunions, els polítics illencs no en sortiren pas gaire eufòrics.

D'una altra banda, les trobades amb els ecologistes tampoc no foren especialment gratificants per als denunciants. Els avaluadors de la UNESCO exigiren moltes concrecions sobre els impactes exactes i els danys que es causarien concretament damunt els béns preservats en la declaració de patrimoni de la humanitat. En definitiva, la missió internacional abandonà

l'illa sense que cap de les dues parts en litigi no es consideràs afavorida en les seues tesis.

Però, quines son les principals crítiques que es fan a l'ampliació prevista per l'Autoritat Portuària de les Balears? A part els danys que es poden causar damunt la posidònia (una petita part desapareixerà per la nova plataforma de formigó i els abocaments de llot poden afectar la resta), també es critica l'impacte que tindrà damunt les muntanyes d'Eivissa l'extracció de la roca necessària per a fer l'obra. Tot i que l'Autoritat Portuària assegura que gran part de les estructures ja vendran prefabricades des de la península, és cert que les pedreres actuals creixeran notablement i la ferida visual s'engrandirà. De la mateixa manera s'afirma que, tal com s'ha configurat el projecte, serà inevitable de constru-



Imatge aèria del port d'Eivissa

ir una nova carretera que travessarà ses Feixes de Talamanca (una zona humida propera que és protegida), tot i que les institucions ho neguen categòricament.

**La pitjor opció possible.** L'Institut d'Estudis Eivissencs, el Grup d'Estudis de la Naturalesa (GEN-GOB Eivissa) i també Eivissa pel Canvi (els socis del PSOE al govern local) coincideixen a afirmar que l'Autoritat Portuària no ha volgut estudiar alternatives diferents al projecte seleccionat finalment. La llei obliga a estudiar diverses possibilitats abans de triar-ne una i, efectivament, en els treballs previs de l'Autoritat Portuària s'esmentaven més alternatives, “però totes han estat desestimades sense una mínima argumentació”, afirmen des d'aquestes tres entitats. Totes ho veuen clar: “Precisament, s'ha triat la pitjor opció possible.”

L'Ajuntament d'Eivissa, que fa només tres anys que qualificava d'“aberració” la plataforma projectada al port, al costat del far des Botafoc, ara acusa els ecologistes de

ser els responsables d'una hipotètica retirada del títol de patrimoni de la humanitat. “No és el projecte del port que amenaça el patrimoni, sinó les denúncies que s'han presentat a la UNESCO”, ha dit l'alcaldesa, Lurdes Costa.

Les possibilitats reals que Eivissa perdi el títol atorgat per la UNESCO són pràcticament nul·les, perquè abans d'arribar a aquest extrem (del qual hi ha escassíssims precedents) l'organisme internacional faria recomanacions i advertiments concrets. De fet, no es descarta que al dictamen sobre la inspecció realitzada fa poc s'obligui a introduir modificacions a les obres previstes per l'Autoritat Portuària. També és possible que es doni per bo, tal com és redactat, aquest projecte.

Sigui com sigui, ara les mirades són posades en el dictamen que es farà públic d'aquí a dos o tres mesos i que decidirà sobre el futur d'una obra pública defensada i criticada a parts iguals per part de la societat eivissenca.

*Joan Lluís Ferrer*



EL TEMPS

**D'**ençà que l'arqueòleg Zahi Hawass es va fer càrrec, l'any 2002, del Consell Suprem de les Antiguitats –un departament del Ministeri de Cultura egipci–, el govern d'aquest país ha pogut recuperar més de 5.000 peces d'art de l'època dels faraons. L'objectiu del govern és localitzar totes aquelles obres que hagin sortit d'Egipte il·legalment i, per això, ha donat ordre a les ambaixades d'arreu del món de descobrir possibles vendes que infringeixin les lleis egípcies sobre antiguitats.

Un dels darrers èxits de Hawass ha estat la recuperació de cinc frescos que eren al Museu del Louvre de París i que van ser robats els anys 80 de la tomba de Tetaky, un noble de Tebes que visqué a l'època de la divuitena dinastia; és a dir, fa uns 3.500 anys. Segons que assenyala Hawass en una nota de premsa titulada “La batalla del Louvre” –publicada al seu lloc